

Forfatter: Winther, Christian

Titel: Udrag fra Poetiske Skrifter

Citation: Winther, Christian: "Poetiske Skrifter", i Winther, Christian: *Poetiske Skrifter*, udg. af Oluf Friis , 1927-29, s. 374. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-winterchr03val-shoot-idm140679261655440/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Poetiske Skrifter

Trappe indsattes o. s. v. Tidligere var Indgangen fra den højtsiddende Dør paa Sydsiden, der har givet Adgang fra Ringmurens Vægtergang.

Det nuv. kobbertækte Spidstag er opsat 1871, tidligere dækkedes Taarnet af et paa Tinderne hvilende Tag. Til den oprindelige Overdækning — Winthers *Taarnhat* — kendes intet.

325 R i s t e s t e n e n .

Første Gang trykt i »Folkekalender for Danmark« 1854. Her meddeler Winther selv, at han har det til Grund liggende Sagn fra Thieles »Danmarks Folkesagn« (I. 156): »En Røver, som i lang Tid havde plyndret paa Møen, nedgrov en Skat og flygtede over til Stralsund. Da han nu der var kommen saavidt, at han alt stod paa Stigen under Galgen, spurgte han: »Er her nogen her tilstede fra Høje-Møen?« — En Mand meldte sig da, og denne befoel han, at gaae fra Øst til Vest gennem Grimsdal; der skulde han finde en Steen, hugget som en Rist, og under den en stor Skat. Da reiste Manden iilførdig over til Møen og henvendte sig til Mikkell Degn, i Magleby, for at faae at vide, hvor vel hin Steen monne findes. Men Mikkell Degn, som selv var begierlig efter Skatten, gik til Stedet og bemægtigede sig den og blev saa riig, at hans Søn endogsaa blev Borgemeester i Stege.« Winther var lokalkendt paa Møen. Klinten besøgte han allerede som Dreng (1807) med en Onkel af sig (se »Breve«, Side 81). I Halvtredserne boede han flere Somre paa Liselund (1852, 1853 og 1855). Til det historiske Billede af Borre har han haft Hjælp af Johan Paludans »Beskrivelse over Møen« (1822), hvorfra han i 1851 — iblandt Studier til »Hjortens Flugt« — har gjort nogle Notater, bl. a. følgende: »Sølvstænger fundne. Borre. Byens Vaaben et draget Sværd. Segl: en Borg, hvoraf en halv Jomfru opstiger med et draget Sværd.« (Se Paludan Side 183 og 295). Iøvrigt har Winther naturligtvis benyttet Pontoppidans »Danske Atlas«. Heri fortælles om »den gamle Stad Borre, hvilken nu er en Landsbye, beboet af Selvejere, men skal for nogle Hundrede Aar siden have været en

Kiøbstæde«. Og videre hedder det: »Dette stadfæstes ikke alene ved bemeldte Bønders frie Eyendom, men ogsaa ved mange Rudera af Kiøbsted Bygningers murede Grundvolde, som ofte findes, naar man graver i Jorden. Paa begge Sider af Byen er en Mose, hvor gamle Folk, efter Sandsagn berette, at fordum haver været en aaben Strand og Udseyling til Havet. I denne Mose haver Præsten Hr. Jens Engel, Anno 1720, da han vilde grave en Dam, fundet en Rad nedslagne Egepæle med Jernringe, ligesom ved en Skibsbroe. . . . Formodentlig haver Havets Omskiftelse til tørt Land, været det, som omskiftede Kiøbstæden til en Bondebye, og da Møen formodentlig ikke paa en gang haver behøvet mere end en Kiøbstæd, saa tænker jeg, at Stege Byes Alder vel ikke opstiger høiere, end til den uvisse Tid, da Borre tog af, og overlod sin Næring til en Bye, som laae beleyligere for de Soefarende. Men at meerbemeldte Borre har været en Bye af høy Alderdom, og derhos formodentlig en fast og velforvaret Sted, sluttes nogenlunde af Navnet Borre eller Borg uden Tilleg, da dette synes at betegne per excellentiam eller i høy Grad, en fast Bye . . .«

325 *Eiland Ø.*

326 *Nordfeld* Gaarden er fra en yngre Tid, og ingen af Slægten Ged har ejet den.

327 *lade Fiolen sørge* kaste alle Bekymringer for det daglige Udkomme bort, lade staa til.

329 *af de Geder med de tre Halvmaaner*, i »Lexicon over adelige Familier« oplyses: »Geed †. En gammel Familie, som fornemmeligen har boet i Skaane, og hvoraf allerede 1377 nævnes Erik Geed, Væbner . . . Vaabnet er i blaat Feldt tre opvendende Halvmaaner.«

331 *en Ufrølse* egentlig *ufri*. Brugtes om Borgere og Bønder i Modsætning til Adelen.

332 *Kongens Rentemester*, Rentemester var i ældre Tid Navnet for de højere Embedsmænd, der forestod Rentekammeret eller Kongens og Statens Finanser. *svibbuede Vinduer*, se Note til Side 283.